

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (jud. E. Buzu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, M. Anton, V. Clima)

ÎNCHEIERE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ivan
Țugui,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Țugui
împotriva lui Ion Rădeanu, Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice” cu privire la
constatarea faptului,

împotriva deciziei din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Ivan Țugui și a fost menținută hotărârea din 30 iulie 2020
a Judecătoriai Orhei, sediul central, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 29 august 2017 Ivan Țugui a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ion Rădeanu, Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice” cu privire la constatarea
faptului.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 31 mai 2007, între el, în calitate de
administrator al SA „Orhagroservice” și Ion Rădeanu a fost încheiat un contract de
împrumut, prin care Ion Rădeanu i-a împrumutat suma de 19860 de euro.

A menționat că, din neatenție, în contract s-a omis de a se indica faptul că
împrumutat de fapt este SA „Orhagroservice”. La fel, nu a fost aplicată ștampila
întreprinderii. Acest fapt i-a permis lui Ion Rădeanu să pretindă rambursarea
împrumutului de la reclamant.

A susținut că, ulterior, acest împrumut a fost validat ca datorie a SA
„Agroservice”, însă în calitate de creditor a fost indicat nu Ion Rădeanu, dar unchiul
acestuia - Tudor Roadedeal.

A invocat reclamantul că banii au fost împrumutați de SA „Orhagroservice”,
prin intermediul lui în calitate de administrator al acestei întreprinderi, fapt care este
dovedit prin următoarele. Mijloacele bănești primite de la Ion Rădeanu au fost
introduse în casieria SA „Orhagroservice”, fiind eliberate dispoziții de încasare a
numerarului, cu indicarea că aceste sume au fost încasate de la Ion Rădeanu. În
registru de casă au fost înregistrate aceste sume încasate, însă fiind indicat că aceste
sume au fost încasate de la Tudor Roadedeal. Acest lucru s-a făcut din motiv că Ion
Rădeanu, la acel moment, nu era în țară și a existat o înțelegere ca datoria să fie

validată pe numele lui Tudor Roadedeal, care este unchiul lui Ion Rădeanu. Totodată, Tudor Roadedeal în ședința de judecată a declarat expres că nu a împrumutat bani către SA „Orhagroservice”, iar suma care figurează ca fiind împrumutată de el, în realitate este suma acordată lui Ion Rădeanu. Martorul Vasile Armasaru, care figurează în contract (recipisă) că ar fi asistat la transmiterea banilor, a declarat în ședința de judecată că nu au fost transmiși bani de către Ion Rădeanu.

Cu trimitere la prevederile art. 280 alin. (3) CPC, reclamantul a concretizat că, deși formal cerințele lui țin de procedura specială, există un litigiu de drept, exprimat în faptul cine anume, el personal sau SA „Orhagroservice”, a împrumutat bani de la Ion Rădeanu, respectiv cine urmează să restituie acești bani. Astfel, după părerea reclamantului, cauza urmează a fi examinată în procedură contencioasă, în ordinea acțiunii civile.

Concomitent, cu trimitere la prevederile art. 5 alin. (1) și (2) CPC, art. 513 și 514 Codul civil, reclamantul a invocat că s-a creat o situație când Ion Rădeanu, contrar prevederilor art. 513 alin. (1) Cod civil, pretinde restituirea unei și aceleiași sume împrumutate, atât de la SA „Orhagroservice”, cât și de la reclamantul Ivan Țugui.

A solicitat Ivan Țugui constatarea faptului că la 31 mai 2007 SA „Orhagroservice”, prin intermediul lui Ivan Țugui, în calitate de administrator al întreprinderii, a primit cu titlu de împrumut de la Ion Rădeanu suma de 19 860 de euro; constatarea faptului că reclamantul personal nu a împrumutat careva bani de la Ion Rădeanu; constatarea faptului că suma validată în procesul insolvenței a SA „Orhagroservice”, ca fiind datoria ultimei față de Tudor Roadedeal în sumă de 19 000 de euro, în realitate reprezintă suma împrumutată de SA „Orhagroservice” prin intermediul lui Ivan Țugui, de la Ion Rădeanu; constatarea faptului că Tudor Roadedeal nu a împrumutat bani către SA „Orhagroservice”.

Prin hotărârea din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central, a fost respinsă ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Țugui împotriva lui Ion Rădeanu, Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice” privind constatarea faptului care au valoare juridică.

Prin încheierea din 06 septembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central, a fost corectată eroarea evidentă din dispozitivul hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central emisă la 30 iulie 2018 și anume: textul „Se respinge ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Țugui împotriva lui Ion Rădeanu, Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice” privind constatarea faptului care au valoare juridică”, urma a fi citit corect „Se respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Țugui împotriva lui Ion Rădeanu, Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice” privind constatarea faptului care au valoare juridică”.

La 10 august 2018 Ivan Țugui a declarat apel împotriva hotărârii din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Ivan Țugui și a fost menținută hotărârea din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central.

La 15 mai 2019 Ivan Țugui a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Orhei, sediul central.

Prin decizia din 25 septembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Ivan Țugui, a fost casată decizia instanței de apel și a fost restituită cauza spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Ivan Țugui și a fost menținută hotărârea din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 666 alin. (1) și (2), 867 alin. (1), 210 alin. (1), 211 alin. (1) Codul civil, în redacția până la 01 martie 2019 și a stabilit că la 01 ianuarie 2006, SA „Orhagroservice” a împrumutat de la Tudor Roadedeal suma de 19 000 de euro.

Ulterior, prin contractul de împrumut bănesc din 31 mai 2007, întocmit sub formă de recipisă, Ivan Țugui a împrumutat de la Ion Rădeanu suma de 19 860 euro.

Astfel, din dispozițiile de încasare anexate la materialele cauzei rezultă că SA „Orhagroservice” a primit de la Ion Rădeanu suma de 6000 de euro (dispoziția de încasare nr. 1 din 04 ianuarie 2005), suma de 5280 de euro (dispoziția de încasare nr. 5 din 05 mai 2005), suma de 2280 de euro (dispoziția de încasare nr. 13 din 12 iulie 2005) și suma de 1300 de euro (dispoziția de încasare nr. 28 din 07 ianuarie 2006).

Conform tabelului creanțelor creditorilor SA „Orhagroservice”, instanța de insolvabilitate a validat suma creanței în mărime de 19000 de euro înaintată de creditorul Tudor Roadedeal față de SA „Orhagroservice”, ca creanța de rangul V.

Astfel, se constată că, la 04 ianuarie 2005, SA „Orhagroservice” a primit de la Ion Rădeanu suma de 6000 de euro, la data de 05 mai 2005 a primit suma de 5280 de euro, la data de 12 iulie 2005 a primit suma de 2280 de euro și la data de 07 ianuarie 2006 a primit suma de 1300 de euro, iar în total - 14 860 de euro, sumele respective fiind transferate în casieria SA „Orhagroservice”.

Conform contractului din 01 ianuarie 2006, SA „Orhagroservice” a împrumutat de la Tudor Roadedeal suma de 19 000 de euro, însă instanței nu i-au fost prezentate probe din care să rezulte că suma respectivă a parvenit pe contul SA „Orhagroservice”. Ulterior, la 31 mai 2007, Ivan Țugui a primit cu titlu de împrumut de la Ion Rădeanu suma de 19 860 de euro, contractul fiind perfectat sub formă de recipisă. Deși, invocă faptul că suma respectivă, de fapt, a fost împrumutată de către SA „Orhagroservice”, reclamantul a omis să prezinte probe întru confirmarea celor invocate. Or, înscrisurile prezentate de reclamant se referă la sumele primite de către întreprindere în perioada anilor 2005-2006, anterior întocmirii recipisei din 31 mai 2007. Deci, nu există legătură dintre împrumutul acordat în temeiul recipisei din 31 mai 2007 și dispozițiile de plată la care face referire reclamantul.

Sub un alt aspect, reclamantul nu a adus argumentele plauzibile întru a explica de ce a semnat recipisa din 31 mai 2007 din nume personal, dar nu din numele întreprinderii, de ce a omis aplicarea ștampilei întreprinderii pe recipisă.

Totodată, aplicând prevederile art. 142 alin. (1) și 143 alin. (1) și (8) din Legea insovabilității și art. 123 CPC, instanța de apel cu referire la pretenția privind constatarea faptului că suma de 19 000 euro, validată în procesul de insolvabilitate

al SA „Orhagroservice” după creditorul Roadedeal Tudor, reprezintă suma împrumutată de SA „Orhagroservice” prin intermediul lui Țugui Ivan, de la Ion Rădeanu a stabilit că, instanța nu este îndreptățită de a reexamina soluția instanței de insolvență și de a constata contrariul celor stabilite la validarea creanțelor față de debitorul SA „Orhagroservice”, or tabelul definitiv al creanțelor are valoarea unei hotărâri judecătorești. Prin urmare, instanța de fond corect a respins pretenția respectivă.

La fel, este justă concluzia instanței de fond și în partea ce ține de respingerea pretenției privind constatarea faptului că Tudor Roadedeal nu a împrumutat bani către SA „Orhagroservice”. Or, la materialele dosarului este anexată o copie certificată a contractului de împrumut încheiată între Roadedeal Tudor în calitate de împrumutător și SA „Orhagroservice” în calitate de împrumutat, obiectul căruia îl constituie suma de 19 000 de euro cu titlu de împrumut, iar dubii cu privire la valabilitatea acestui act nu există.

Prin urmare, odată ce apelantul nu a demonstrat instanței că actul juridic nominalizat a fost anulat, se consideră că acesta este valabil. Iar constatarea contrariului în acest proces, obiectul căruia nu-l constituie actul juridic indicat, nu corespunde exigențelor legale.

Urmare celor relatate, Colegiul instanței de apel a conchis că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate și a aplicat corect normele de drept material și procesual.

La 14 decembrie 2020 prin intermediul adresei electronice, și la 17 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Ivan Țugui a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii sau restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe pe motiv că la emiterea acestora, atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a soluționat problema unei persoane care nu a fost atrasă în proces și au admis încălcări ce au dus la lezarea unor drepturi fundamentale ale recurentului, fiind prezente temeiurile de recurs prevăzute la art. 432 alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. d) și alin. (4) CPC.

A menționat că instanța de apel judecând cauza în ordine de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs din decizia emisă la 25 septembrie 2019 și anume că prima instanță nu avea dreptul să corecteze prin încheiere greșeala comisă în dispozitivul hotărârii primei instanțe.

Prin notificarea din 25 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia, însă la 12 februarie 2021 recursul expediat a fost returnat instanței de recurs cu mențiunea „plecat” și „necunoscut”.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2020 a fost expediată părților la 08 octombrie 2020 (f.d. 235, vol. I), însă, la actele cauzei lipsesc probe prin care s-ar confirmat recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 14 decembrie 2020, prin intermediul adresei electronice, și la 17 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, de către Ivan Țugui este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ivan Țugui nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza *Rebai și alții* contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul

trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocare în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ivan Țugui ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ivan Țugui se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru